

סא:

תמיד נשחט פרק חמישי פסחים

עין משפט
נר מצוה

בב א מ"י ע"ס הלכה ו:

מסורת הש"ס

(א) [למקם עתה:] (ב) [שמות
יב.] (ג) [ויקרא יא.] (ד) [ו
פסח ח.]

תורה אור השלם

1. ויאמר יי אל משה
ואתה ואת חקת הפסח
כל בן בן יאכל בה.
שמות יב מג
2. וכי יגור אתך צר
ועשה פסח ליי המול לו
כל בן וצא וקרב לעשותו
ותהיה בארצו הארץ וכל
ישראל יאכל בה.
שמות יב מח

מוסף רש"י

דאין מחשבת אובליין
בוריקה. מולת חקת
מקצת דם דלש לפי פסול
לגבי שחיטה מקצת ודקטון
עומד.

רבינו חננאל

אחרי שחטו למולין על
מנת שיתכפרו בו ערלים
רב חסדא אמר פסול יש
מחשבת אובליין בוריקה.
כלומר בעינין שחיטת
בוריקה לאובליין, וכיון
שחשבו לערלים שאין
יכולין לאכול שנאמר וכל
ערל לא יאכל בו פסול.
רבה אמר כשר בתור
שחיטה אובליין ואין
מחשבת אובליין פסולין
בוריקה, כלומר אם זרק
שלא לאובליין לא נפסל
הפסח. וירושלמי אמר ר'
יוחנן שחטו לאובליין וזרק
דמו שלא לאובליין כשר.
אמר רבה מנא אמינא לה
דאין מחשבת ערלין
בוריקה, דהניא יכול יפסול
בני חבורה הבאין עמו,
ורין הוא הוואיל וטומאה
פוסלת ערלה טומאה
פוסלת שנאמר ויהי אנשים
אשר היו טמאים ויפגשו
אדם ולא יכלו לעשות
הפסח, וערלה פוסלת
שנאמר וכל ערל לא יאכל
בה. מה טומאה לא עשה
בה מקצת טומאה בכל
הטומאה אף ערלה לא
עשה בה מקצת ערלה בכל
ערלה, [ואן כלך לדרך זו
הוואיל וערלה פוסלת חזון
פסול מה זמן עשה בה
מקצת זמן בכל זמן אף
ערלה עשה בה מקצת
ערלה בכל ערלה, נראה
למי דומה רבין דבר שאין
נוהג בכל הזבחים [בסוף
הערלה שאין ערלה פוסלת
אלא כפסח אבל בשאר
זבחים לא דקיימא לן ערל
ושטא משחזין קרבנותיהן,
מדבר שאינו נוהג בכל
הזבחים הטומאה. שאין
טומאה פוסלת אלא כפסח
אלא בשאר זבחים לא
דקיימא לן [טעמא מילתא
קרבנותיהן]. ואל יזכיר וכן
שנראה בכל הזבחים, או
כלך לדרך יין ודבר שלא
הותר מכללו הערלה מדבר
שלא הותר מכללו הזמן
ואל תזכיר טומאה שהרי
הותרה מכללה בעצור,
שנאמר איש איש כי יהיה
טמא לנפשו, איש נזתה
לפסח שני ואין צבור נזתה
לפסח שני אלא עושה
בטומאה. ח"ל זאת חקת
הפסח, ודריק רבה מאי
זאת, אלא לאו הכי קתני

שחטו. להאכלו למולין מנויין אבל יתכפרו בו בוריקה ערלים או
מנויין או שאין מנויין: אין מחשבת ערלים בוריקה. לא מהיכל
לפסול וטעמא מפרש לקמיה: מנא אמינא לה כו'. רישא דברייתא
וכל ערל לא יאכל בו: יכול יפסול. ערל: בני חבורה הבאין עמו.
שחטו ממנו עליו מולין וערל שחטו
אחיו מחמת מילה ושחט לשם כולם
יכול יפסול: הוואיל וטומאה פוסלת.
אם שחטו למולין דבעינן הראוי
לאכולו דכתיב: איש לפי אכלו מן
מחטו. ולמנא קמא דלית ליה לשון
סורקי צמריה כתיב ושחטו אותו:
וערלה פוסלת. מהאי טעמא נמי
דראוי לאכלה בעינן: מה טומאה
לא עשה בה מקצת טומאה. כגון
למולין ולטורחין: ככל טומאה.
כאילו נשחט כולו לטמאים. ולקמן [וסב].
פריך מאי שחט טומאה דפשיטא ליה
ומאי שחט ערלה דמסקת ליה: וזמן
פוסל. שחטו על מנת לאכול הימנו
מית חזון לזמנו נעשה כולו פיגול
וכיטו מקצת זמן שלא חישב חלל על
מית הימנו דכתיב: אם האכל יאכל
וגו' ומילתא כהניס' וזבחים
(דף עט.) כוף חזון לשמע במשחב
לאכול זבחנו ביום השלישי אכלו
מדבר וזכיר האכל יאכל הכיטו
בכית: ערלה וטומאה אינה נוהגת
בשאר זבחים כפסח שכן ערל וטמא
משחזין קרבנותיהן דלא מעכבא
בה אכלת ערלים: ערלה לא הותרה
מכללה שאין שום קרבן נאכל
לערלים דליפנין ביצמות (דף עג.)
דערל אסור בקדשים דלמי נקל
וחומר מפסח הקל חזון נמי לא
הותר לשום קרבן לאכולו חזון לזמנו
וטומאה הותרה מכללה כדמפרש
לקמן [וסב]: הפסח שחט טומאה נאכל
בטומאה: ח"ל זאת. חקת הפסח
וכתיב דהיא פרשתא כל ערל לא
יאכל בו: מאי זאת. הכי משמע
מוזאת דאינו פוסל בני חבורה הבאין
עמו על כרחיך מילתא אחרימי
קאמר והכי קאמר ח"ל וכל ערל לא
דאיכא כולה ערלות וזאת חקת
דלא מימא הוא הדין לזריקה דטלה
ערלות מיהא פסלה ביה אם שחטו
למולין על מנת לזרוק דמה לערלים
לכנס: תלמוד לומר זאת. דמשמע
בעבודה אחת הוא דפסלה ערלות
והיינו שחיטה דהיא תחלה לעבודות
והיא הזכירה אצל מנויין ואובליין
כדמפרש: ויכ' מאי קולא דזריקה.
דמימא היא זאת אשחיטה קאי

ולמעוטי זריקה היינו קולא דהא לא אחרימי מחשבת אובליין אלא זריקה דשחיטה גלי בה רחמנא הלכך משחבנא דזאת דפסול כולה ערלות
אשחיטה קאי ולא זריקה אחת משמע מיעוטא: ורב חסדא. דלמר לעיל ים מחשבת (אובליין) [ערלים] בוריקה אמר לך האי זאת לאו
לקולא גבי זריקה הוא אלא לאחרימי עליה אחת והכי קאמר זאת היא דמקצת ערלה לא פסלה בה אצל זריקה אפי' מקצתה פסלה:
וכי סימא מאי חומר דזריקה. משחיטה דמוקמית קולא דמקצת ערלה לא פסלה אשחיטה אצל זריקה אפי' מקצתה פסלה היינו
חומר דילא דלא מקיים פיגול אלא בוריקה אם חישב צלחת מארבע עבודות על מנת לאכול הימנו מית חזון לזמנו פיגול הוא
ומייבין עליו כרת אפילו אכל ממנו חזון זמן ומנו דכתיב (ויקרא ו) והנפש האכולת ממנו עושה תשא וכלכל עששו כל עבודות שאלאחרימי
שלא בפסול אחר אלא או בשחיטה או בכשרות על מנת חזון זמן או על מנת פיגול כמותה אצל חישב צלחת מעבודות שאלאחרימי פסול אחר
כגון חזון למקומו שוב אין בו כרת כדאמר' בנזכים (מג.) וצמחות צפ' שני (סו.) הראשא כתיבא כפיגול נאמר (ויקרא יט) לא ירצה כפיגול ונאמר
בכשר מיום השמיני והלאה ירצה [שם כג] הראשא כשר כך הראשא פיגול מה הראשא כשר עד שיקרבו כל מחטיו בכשרות אף הראשא פיגול עד שיקרבו
כל מחטיו או כפיגול או כשכרות אלא לא מקצת ערלה לא פסלה אלא בוריקה שיהא סוף העבודה דכל שעתא קאי כפסח שחט יתשכ פסול
אחר בעבודה הנאה ויפקיע שם פיגול ממנו: מסקינן לה רב אשי. בין לרבה בין לרבי חסדא ממאי דהאי וכל ערל עד דאיכא כולה
ערלה משמע דייבית זאת למעוטי זריקה למר לחומר ולמר לקולא וס"ל זאת דקתני מנא מילתא אחרימי קאמר דילמא זאת דקתני
מנא אמילתיה קאי ומיניה יליף דאינו פוסל בני חבורה הבאין עמו ומשום דכל ערל כל דהו משמע והכי קאמר יכול יפסול בני חבורה דכל
ערל כל דהו משמע ושוב לא יאכל בו שום אדם: ח"ל זאת. עבודה שלמה בעינן בערלות ולעולם לא שחט שחיטה ולא שחט ערלה שחט:

בהאי
ואל תזכיר טומאה שהותרה מכללה בעצור ח"ל וכל ערל, אי איכא כולה ערלות פסלה ואי לא פסלה, וכי חסדא הווא הדין לזריקה דאי אכל בה כולה ערלות פסלה, ח"ל זאת, בשחיטה הוא דפסלה ערלה, בוריקה לא
פסלה, ומאי קולא דזריקה דלחייב דאין מחשבת אובליין פוסלת בוריקה כראמין. ורב חסדא אריבא לאידך גיסא כולה ערלות פסלה בשחיטה מקצתה לא פסלה. וכי חסדא הווא הדין לזריקה דבוריקה נמי לא פסלה עד
דאיכא כולה ערלות ח"ל זאת בשחיטה הוא דכתיב כולה ערלות אכל בוריקה אפי' מקצת ערלה פסלה דזריקה חמורה היא משחיטה דלא מקצת פיגול בשחיטה אלא בוריקה, דחזון בנזכים פ"ב השוואת פ"ב חזון חזון
דמו למחר או מקצת דמו למחר להקטיר אימרו למחר או מקצתן לאכול כית מבשר למחר פיגול ויזכירין עליו כרת, הנה לא מקצת חזון פסול אלא מזריקה ואילן אכל בשחיטה לא, דאי אפשר לחשב בשחיטה לשחיטה
למחר דהא היום שחט ליה, ובא רב אשי דהא היא חירוצא, ואמר פסאי דהאי וכל דכתיב בערלה כולה משמע דלמא דהאי ולא כלום משמע דאפילו מקצת ערלה כרת רחמנא זאת עד דאיכא כולה ערלות לא שחט בשחיטה
ולא שחט בוריקה.

שחטו למולין על מנת שיתכפרו בו ערלים
בוריקה י"ב חסדא אמר פסול רבה אמר
כשר רב חסדא אמר פסול יש מחשבת
ערלים בוריקה רבה אמר כשר אין מחשבת
ערלים בוריקה אמר רבה מנא אמינא לה
דתינא יכול יפסול בני חבורה הבאין עמו
ורין הוא הוואיל וערלה פוסלת וטומאה
פוסלת מה טומאה אף ערלה לא עשה בה
מקצת ערלה ככל ערלה או ככל לדרך זו
הוואיל וערלה פוסלת וזמן פוסל מה זמן
עשה בה מקצת זמן ככל זמן אף ערלה עשה
בה מקצת ערלה ככל ערלה נראה למי
דומה רבין דבר שאינו נוהג בכל הזבחים
מדבר שאינו נוהג בכל הזבחים ואל יזכיר
זמן שנוהג בכל הזבחים או כלך לדרך
זו דנין דבר שלא הותר מכללו מדבר
שלא הותר מכללו ואל תזכיר טומאה
שהותרה מכללה ח"ל זאת מאי זאת
אילמא דכולה ערלה פסלה מקצתה לא
פסלה היא י"ב מוכל ערל נפקא אלא לאו הכי
קתני ח"ל וכל ערל כולה ערלה פסלה
מקצתה לא פסלה וכי תימא הוא הדין
לזריקה דכולה ערלה מיהא פסלה ח"ל זאת
בשחיטה הוא דכולה ערלה מיהא פסלה
אבל זריקה אפילו כולה ערלה נמי לא פסלה
וכי תימא מאי קולא דזריקה י"ב דאין מחשבת
אובליין בוריקה ורב חסדא אריבא לאידך
גיסא ח"ל וכל ערל כולה ערלה פסלה
מקצתה לא פסלה אבל זריקה אפילו
מקצתה נמי פסלה וכי תימא הוא הדין
לזריקה דעד דאיכא כולה ערלה לא
פסלה ח"ל זאת שחיטה הוא דמקצתה
לא פסלה אבל זריקה אפילו מקצתה
פסלה וכ"ל ומאי חומריה דזריקה דלא
מקבע פיגול אלא בוריקה מתקין לה רב
אשי ממאי דהאי וכל ערל כולה משמע
דילמא הוא וכל ערל משמע כל דהו
ערלה כתב רחמנא זאת דעד דאיכא
כולה ערלה לא פסלה לא שחט
כולה ערלה אמר רב אשי רב חסדא ורבה
בהאי

ולמעוטי זריקה היינו קולא דהא לא אחרימי מחשבת אובליין אלא זריקה דשחיטה גלי בה רחמנא הלכך משחבנא דזאת דפסול כולה ערלות
אשחיטה קאי ולא זריקה אחת משמע מיעוטא: ורב חסדא. דלמר לעיל ים מחשבת (אובליין) [ערלים] בוריקה אמר לך האי זאת לאו
לקולא גבי זריקה הוא אלא לאחרימי עליה אחת והכי קאמר זאת היא דמקצת ערלה לא פסלה בה אצל זריקה אפי' מקצתה פסלה:
וכי סימא מאי חומר דזריקה. משחיטה דמוקמית קולא דמקצת ערלה לא פסלה אשחיטה אצל זריקה אפי' מקצתה פסלה היינו
חומר דילא דלא מקיים פיגול אלא בוריקה אם חישב צלחת מארבע עבודות על מנת לאכול הימנו מית חזון לזמנו פיגול הוא
ומייבין עליו כרת אפילו אכל ממנו חזון זמן ומנו דכתיב (ויקרא ו) והנפש האכולת ממנו עושה תשא וכלכל עששו כל עבודות שאלאחרימי
שלא בפסול אחר אלא או בשחיטה או בכשרות על מנת חזון זמן או על מנת פיגול כמותה אצל חישב צלחת מעבודות שאלאחרימי פסול אחר
כגון חזון למקומו שוב אין בו כרת כדאמר' בנזכים (מג.) וצמחות צפ' שני (סו.) הראשא כתיבא כפיגול נאמר (ויקרא יט) לא ירצה כפיגול ונאמר
בכשר מיום השמיני והלאה ירצה [שם כג] הראשא כשר כך הראשא פיגול מה הראשא כשר עד שיקרבו כל מחטיו בכשרות אף הראשא פיגול עד שיקרבו
כל מחטיו או כפיגול או כשכרות אלא לא מקצת ערלה לא פסלה אלא בוריקה שיהא סוף העבודה דכל שעתא קאי כפסח שחט יתשכ פסול
אחר בעבודה הנאה ויפקיע שם פיגול ממנו: מסקינן לה רב אשי. בין לרבה בין לרבי חסדא ממאי דהאי וכל ערל עד דאיכא כולה
ערלה משמע דייבית זאת למעוטי זריקה למר לחומר ולמר לקולא וס"ל זאת דקתני מנא מילתא אחרימי קאמר דילמא זאת דקתני
מנא אמילתיה קאי ומיניה יליף דאינו פוסל בני חבורה הבאין עמו ומשום דכל ערל כל דהו משמע והכי קאמר יכול יפסול בני חבורה דכל
ערל כל דהו משמע ושוב לא יאכל בו שום אדם: ח"ל זאת. עבודה שלמה בעינן בערלות ולעולם לא שחט שחיטה ולא שחט ערלה שחט:

בהאי
ואל תזכיר טומאה שהותרה מכללה בעצור ח"ל וכל ערל, אי איכא כולה ערלות פסלה ואי לא פסלה, וכי חסדא הווא הדין לזריקה דאי אכל בה כולה ערלות פסלה, ח"ל זאת, בשחיטה הוא דפסלה ערלה, בוריקה לא
פסלה, ומאי קולא דזריקה דלחייב דאין מחשבת אובליין פוסלת בוריקה כראמין. ורב חסדא אריבא לאידך גיסא כולה ערלות פסלה בשחיטה מקצתה לא פסלה. וכי חסדא הווא הדין לזריקה דבוריקה נמי לא פסלה עד
דאיכא כולה ערלות ח"ל זאת בשחיטה הוא דכתיב כולה ערלות אכל בוריקה אפי' מקצת ערלה פסלה דזריקה חמורה היא משחיטה דלא מקצת פיגול בשחיטה אלא בוריקה, דחזון בנזכים פ"ב השוואת פ"ב חזון חזון
דמו למחר או מקצת דמו למחר להקטיר אימרו למחר או מקצתן לאכול כית מבשר למחר פיגול ויזכירין עליו כרת, הנה לא מקצת חזון פסול אלא מזריקה ואילן אכל בשחיטה לא, דאי אפשר לחשב בשחיטה לשחיטה
למחר דהא היום שחט ליה, ובא רב אשי דהא היא חירוצא, ואמר פסאי דהאי וכל דכתיב בערלה כולה משמע דלמא דהאי ולא כלום משמע דאפילו מקצת ערלה כרת רחמנא זאת עד דאיכא כולה ערלות לא שחט בשחיטה
ולא שחט בוריקה.

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones